

tek z převodů majetku na případ smrti«, díl I. (část historická), 1902, a díl II. (právo pozitivní), 1908. Dílo toto je zpracováno velmi podrobně na základě archivních pramenů. K němu se věcně pojí »Pokusy o reformu poplatků z převodů majetkových na případ smrti a z darů v Rakousku«, 1912.

Největšího rozšíření z Funkových prací došla jeho »Finanční věda«, která vyšla již ve třetím vydání, své doby jediné popřevratové dílo české toho druhu.

Na jaře 1924 vyšla všeobecná část díla »Naše právo berní«, první práce o dogmatice této disciplíny v československé literatuře vůbec. Pokud mi známo, vyjde část zvláštní co nejdříve.

Veřejná činnost Funkova před převratem je vyjádřena nejlépe jeho funkcí poslance na říšské radě (1911—1918) a člena sboru obecních starších města Prahy (1909—1918). Je samozřejmo, že již tehdy jeho odborné kvality měly vliv na různé reformy z oboru zákonodárství finančního (daň z příjmu a j.), které byly projednávány za jeho spolupráce.

Ani nový stát při své výstavbě nemůže postrádati osobnosti významu Funkova, zvláště při nutnosti přebudování československého finančního systému. S Funkovým jménem setkáváme se v mnoha odborných komisích a institucích, jakož i v bezprostředním životě hospodářském.

K 60. narozeninám přeje mladá právnická generace svému váženému učiteli nejen osobního štěstí v dalším životě, ale i úspěšného uplatnění všech jeho snah o rozvoj finanční vědy i finančního práva a o dokonalejší legislativní úpravu našeho finančního hospodářství. Siblík.

**ZE SBÍRKY ZÁKONŮ A NAŘÍZENÍ.** Nařízení č. 215, 216 a 217 mění obvody některých berních správ a berních úřadů. — Nař. č. 218 se týká soupisu cizozemských platidel, č. 226 státní záruky za jisté konverzní půjčky, vyhláška č. 227 vývozu zboží a č. 232 odvodu exportní a jiné valuty. — Pod č. 219 bylo vyhlášeno zrušení policejního komisařství v Prešově dnem 31. října 1934. — Vlád. nařízení čís. 220 mění seznam přepychových předmětů (s ohledem na daň přepychovou podle zákona č. 268/1923), nař. č. 230 doplňuje vysvětlivky k celnímu sazebníku. — Nařízením č. 221 byly vydány stanovy Exportního ústavu (podle zákona č. 109/1934), nař. č. 222 stanovilo obvody báňských inspektorátů a vydalo služební řád pro dělnické báňské inspekční asistenty (podle zákona čís. 178/1934). — Vládním nařízením čís. 223 byly novelisovány předpisy o cejchování výčepních nádob. — Vlád. nař. č. 224 doplňuje branné předpisy ustanoveními o podporučících a poručících v další činné službě. — Pod čís. 225 byla vyhlášena rozšířená úmluva o právní pomoci s Velkou Británií. — Nařízením č. 228 se provádí zákon č. 154/1934 o soukromých zaměstnancích. Vlád. nař. č. 229 jedná o tiskopisech ohrožujících mládež (ministerstvo školství může zakázati po slyšení zvláštního sboru rozšiřování některých mravně závadných tiskopisů mezi osobami mladšími 18 let). — Čís. 231 je vyhláška o sčítání ovocných stromů a keřů. —ý.

**MEZINÁRODNÍ SJEZD PRÁVNICKÝ NA PAMĚŤ VII-STÉHO VÝROČÍ VYDÁNÍ DEKRETÁLŮ ŘEHOLE IX. A XIV. STÉHO VÝROČÍ VYDÁNÍ KODEXU JUSTINIÁNSKÉHO** uspořádal Papežský Ústav Obojího Práva v Římě (Piazza S. Apollinare 49) ve dnech 12.—17. listopadu 1934. Kongres byl mimořádnou událostí jak po vnější stránce, tak i vzhledem k obsahu četných vynikajících referátů, které byly na něm předneseny. Kongresu, který byl prvním toho druhu uspořádaným pod nejvyššími auspiciemi papeže se účastnilo 140 referentů 23 států a 80 universit.

V neděli 11. XI. byla seznamovací recepce v paláci papežského ústavu obojího práva. Dne 12. otevřen byl sjezd tichou mší kard. generálním vikářem papežským, *Francesco Marchetti Selvaggiani*, zahajujícím proslovem kard. *Bislettiho*, prefekta kongregace Seminářů a Universit, který tlumočil papežské požehnání účastníkům sjezdu a skvělou řečí kard. státního sekretáře *Pacelliho*, jehož ostře řezaný oduševnělý profil a před-

nes až mystický zanechal trvalý dojem ve vzpomínkách účastníků tohoto zasedání, jemuž dodávala rámec řada přítomných kardinálů a vynikajících hostů, a působivé prostředí velkolepé knihovny ústavu (na 50.000 svazků), v níž se zasedání sjezdu konala. Duší kongresu byl Mons. *Roberti*, profesor téhož ústavu, podporovaný některými žáky ústavu, mezi nimi též Slovákem Dr. *Fekete*. Z Československa se referátem účastnil prof. římského práva a zástupce university Masarykovy v Brně Dr. *Jan Vážný*, který dne 13. XI. přednesl italsky referát na téma »Smluvní zodpovědnost za vinu v právu římském«, prof. Dr. *Vratislav Bušek* z university Komenického v Bratislavě, který téhož dne přednesl latinsky referát »O církevním soudnictví ve věcech trestních v říši římské až do Justiniána« a doc. něm. theologické fak. pražské A. *Kindermann*, který podal 17. XI. lat. referát »O poměru církve a státu v Československu«, vyznívající v přání po brzkém, úspěšném provedení modu vivendi a brzkém uzavření konkordátu. Ohlášený referát prof. něm. pražské univ. *E. Weisse* »O počátcích církevních matrik« odpadl. Sjezdu se také zúčastnili podsekretář arcibiskupské kurie pražské *Schmid*, prof. olomoucké theol. fakulty *Matzke* a prof. *Funczik* z Trnavy, navštívili pak sjezd též arcib. *Kašpar* a arcib. *Prečan*. Pisateli se dostalo cti předsedati sekci B. první den jednání kongresových a společnému jednání sjezdovému dne 16. listopadu. Ve čtvrtek 14. odpoledne uspořádána prohlídka vatikánské bibliotéky a pinakotheky, při čemž byly vystaveny k prohlídce vzácné rukopisy, mezi nimi slavný palimpsest »Fragmenta Vaticana« se sbírkou zákonů předjustiniánských a kanonické sbírky »Collectio Vaticana«, Deusdeditova »Collectio Canonum«, některé illuminované rukopisy Kodexu, Digest, Dekretálů Řehořových, Liber Diurnus a j. Po tom účastníci kongresu si prohlédli zahrady vatikánského města a účastnili se recepce u kard. *Bislettiho* v paláci kongregace Sem. a Univ. Studií. Dne 15. XI. dán pro kongresisty oběd v Collegium Americanum rektorem kollegia Mons. *Burke* a comm. *Bonomelli*, ředitelem papežských vil, oběd vpravdě středověké pompy a latinských jídelních lístků. Potom prohlídka proslulých teras a zahrad v Castelgandolfo a papežské hvězdárny. Romanisté byli mimo to hosty prof. *Riccobona* a prof. *Vassalliho*. Sjezd uzavřel v sobotu v Aula della Benedizione sv. *Otec* za účasti zástupců diplomatických sborů, četných kardinálů a prelátů kongresistů a asi 2000 studentů jednotlivých církevních universit a ústavů. Závěrečný souhrnný referát o pracích sjezdových podal sv. *Otec* kard. primas uherský, ostruhomský arcib. *Serédi*, který o každém z přednesených referátů učinil svou výstižnou zmínku a sv. *Otec* projevem téměř hodinovým zhodnotil význam sjezdu a udělil účastníkům požehnání. Ampliony umožnily i v tak velkém sále dokonalý poslech přednesených projevů a neúnavní fotografové skončili tu své celotýdenní závodění. Na paměť sjezdu vydal stát Vatikánské město zvláštní známky z nařízení sv. *Otce*, který i touto formalitou dal najevo svůj velký zájem o práce sjezdu. Byl-li tedy po stránce formální úspěch sjezdu dokonalý, nutno uznati, že pracovní úspěch sjezdu byl veliký. Snad až příliš hodnotných referátů bylo tu v krátké době účastníkům sjezdu vyslechnouti, v dopoledních i odpoledních zasedáních jmenovitě po stažení původně prononovaných dvou sekcí (romanistické a kanonistické v jednu), aby generální referent sjezdu kard. *Serédi*, který všech jednání se pilně zúčastnil spolu s kard. *Bislettim*, mohl být přítomen. Referáty budou ovšem vydány v aktech kongresu; zatím vydána byla »Schemata relationum«, která účastníci při zahájení měli po ruce. Jednací řeč byla latinská, při čemž zvláště laici tísní časovou znervosnělí — referáty trvaly 20 minut, k debatám nedošlo — nakonec přešli do latiny výslovnosti značně po jejich národním zvyku přizpůsobené. Připuštny byly: řeč italská, francouzská, německá, anglická a španělská. Referáty některých nepřítomných referentů byly přečteny.

Důvtipným opatřením organisátorů sjezdu bylo, že každý den zahajoval sjezdové jednání některý z vynikajících kardinálů, který ovšem při-

táhl účastníky kongresu i studenty příslušných vysokých učilišť církevních.

Z kardinálů přednášel sekretář kongregace pro Ecclesia Orientali *Aloisius Sincero* o institutech latinského práva původu orientálního, jehož přednáška byla církevně politicky významným prohlášením o poměru církve latinské a východní (sjednocené) a informací o pracích na kodifikaci práva církve východní (sjednocené). Zlatým hřebem sjezdu byl referát kard. *Petra Gasparriho*, tvůrce Codexu iuris canonici a vynikajícího kanonisty, bývalého státního sekretáře, který tu podal v referátu o »Historii kodifikace církevního práva latinské církve« jistě nejautoritativnější vyličení redakčních prací Codexu iuris canonici. Nikdy nezapomenu, jak tento sporý horal, realista povýšený nad slávu světa tohoto, on, který si by již vědom své nesmrtelnosti, s jemným humorem nám sděloval některé podrobnosti ze zákulisí redakčního, již předem se otřásaje milým stařeckým smíchem, když nějakou tu zdvořilou sotisu nebo anekdotu se chystal uplatnit. Odešel z kongresu, který mu vzdal právem svou úctu a hold, zemřel 18. XI. v důsledku nachlazení, s nímž se již sjezdu účastnil. Kard. *Michael Lega*, prefekt kongregace de Sacramentis, přednášel o trestním procesu církevním, kard. *Justiniánus Serédi*, primas uherský, arcib. ostráhomský, přednášel o poměru mezi Dekretály Řehoře IX. a Codexem iuris canonici. Kardinál *Serédi* byl jedním z hlavních spolupracovníků kard. *Gasparriho* při redakci Codexu iuris canonici a hlavním spolupracovníkem jeho při vydávání Codicis iuris canonici fontes. Jeho přednáška bohatými statistickými daty doložená dala nahlédnouti do technického složení Codexu iuris canonici a vyzněla uspokojivým konstatováním, že až dosud nebylo třeba v nejmenším nic měnit nebo doplňovat na díle kodexovém, což je jistě svědectví jeho dokonalosti.

Jednání sjezdová lze seskupiti do několika skupin, vesměs usměrněných jubilejním rázem sjezdu. S hlediska všeobecných problémů i zvláštních byl především probírán Codex Justinianus (t. zvl. prof. *Kübler, Collinet, Albertario, Riccobono, de Visscher, Schulz, Wenger, Beseler, Meylan, Vážný, Pringsheim, Taubenschlag*), vliv křesťanství na právo římské (*Biondi, Roberti M., Cavigioli, Toso, Isandowski, Bušek*), o vlivu práva římského na disciplinu církve východní (*Herman, Amaduni, Croce, Coussa*), o vlivu práva římského a kanonického na vývoj práv barbarských, zvl. langobardských v Itálii přednášel *Calisse*, předseda státní rady, o ohlasu vyhlášení Dekretálů Řehořových a jejich překladech do národních jazyků referovali: *M. Torres, R. Riaza, E. Fournier, Grabowski, E. Iacob*; řada referentů pak se zabývala povšechnými i zvláštními problémy práva Dekretálů a poměrem Codexu Justiniánského a Dekretálů Řehořových ke Codexu iuris canonici (*Gradenwitz, Mor, Villien, Sipos, Fuchs, Wyszynski, Winke, Hollensteiner, Jelacic, Walz, Mostaza, Rousseau, Leicht, Perugini, Constantini, Carusi, Kurtscheid, Ermini, Romani Schima, Boucaud, La Puma, Maroto, Larraona, Roberti*). Poslední skupinu přednášek tvořili referáty o poměru církve a státu v řadě států jednotlivých i s hlediska zásadního (*Stolpa, Bombiero, Kusey Pop, Kindermann, Brown, Schaaf, Pouliot, Oennisi, Bierbaum, Löhr, Cimetier*). Je litovati, že právě v této řadě ohlášených referátů některé odpadly. Se zájmem byla očekávána přednáška *Kotaro Tanako* z university v Tokio »Kritika ryzí právní vědy Kelsenovy«, k níž nedošlo.

Kongres dospěl k některým *konklusím*, která kard. *Serédi* přednesl papežovi: Kongres uznává i pro dnešní doby význam studia práva římského a církevního, zvláště jeho pramenů a vzájemného vlivu, vyzdvihuje užitečnost a nutnost vzájemného pěstování styků a spolupráce mezi civilisty a kanonisty státních i církevních universit; doporučuje opakování takového kongresu jako osvědčeného prostředku ke vzájemnému poznání a navázání přátelství, styků vědeckých, úcty a snášelivosti; dopo-

ručuje pěstování latiny jako jazyka významných historických památek a při vzájemných stycích mezinárodních vědeckých i v dnešní době prospěšného.

Kongres formuloval pak tři *přání*: 1. Aby také moderní zákony jak vnitrostátní, tak mezinárodní se opíraly o ethické a náboženské principy, jimiž je prodechnut Codex Justiníanský a Dekretály Řehoře IX., aby zodpovědní vladaři států si uvědomili, že nemohou beztrestně přecházeti příkazy práva přirozeného a božského, chtějí-li zachovati pořádek a mír. 2. Aby byla zřízena, uzná-li to papež, papežská právnická akademie v Římě, do které by byli povoláni katoličtí i nekatoličtí členové, podobně jako byla založena akademie Dei Nuovi Lincei. 3. Aby na universitách katolických bylo dbáno při studiu práva kanonického a civilního moudrých nařízení konstituce Deus scientiarum Dominus a aby byly řádně vedeny hranice mezi studiem práva a theologie morální.

Ve své závěrečné řeči *sv. Otec* rozváděl myšlenku, která podle něj sjednocovala práce sjezdové: *sv. Otec* připomenul, že sám kdysi věnoval se pod vedením prof. *Baldiho* a *Sanguinettiho* studiu práva římského a vzpomněl temátů, které pod diktátem prof. *Baldiho* v l. 1879—1880 v Římě psal: »Tituly Digest a Codexu dokazující shodné uspořádání s Dekretály.« »Název sám ukazuje, že nejedná se o nahodilé shody a vlivy obou práv, které byly na tomto kongresu jasně osvětleny, nýbrž o úplnou shodu celého systému o celkovou a intimní strukturu obou práv. Z čehož plyne, že *právo kanonické a římské se netoliko harmonicky doplňuje a shoduje, nýbrž že splývá v podivuhodný celek, k prospěchu křesťanské společnosti*. Podle slov Lva XIII. právo kanonické bez práva civilního je jakoby theologie bez filosofie a podle slov sv. Tomáše imperium římské nezaniklo, nýbrž prostřednictvím církve hlavní to autority světové, se přeměnilo ze světského panství v duchovní.« Vratislav Bušek.

Z CELEHO SVĚTA PRÁVNICKÉHO A HOSPODÁŘSKÉHO. *Anglie*: Lord Melchett podal v horní sněmovně návrh zákona o průmyslovém ozdravení. — *Belgie*: Vláda přikročila k důraznému potírání širitelů poplašných zpráv, jež poškozují státní úvěr; připravuje se dozor nad cenami masa. — *Bulharsko*: Vláda provádí zákon o tabákovém monopolu; tabákové továrny se již vykupují. — Připravuje se zavedení monopolu minerálních olejů, soustavná elektrisace a rozsáhlý program na vybudování silnic. — *Čína*: Vláda zostrčila nařízení, jimiž se omezuje vývoz stříbra. — *Finsko*: Diskontní sazba byla snížena z 4½% na 4%. — *Francie*: Poslaneckou sněmovnou byl schválen t. zv. obilní zákon; projednává se zákon o úpravě prodeje vína. — Začátkem prosince 1934 zasedala v Paříži právnická konference, jež jednala o německém národně-socialistickém právu, o stavu oblečení ve Španělsku atd. — V stejném měsíci zasedala v Paříži pod předsednictvím presidenta republiky říšská hospodářská konference Francie a jejích kolonií. — *Italie*: Diskont byl zvýšen z 3½% na 4½%. — *Jugoslavie*: Vláda připravuje omezení dovozu těch předmětů, jež se v Jugoslavii v dostatečném množství vyrábějí; za tím účelem mají býti zřízeny v hlavních dovozních místech zvláštní kontrolní úřady. — *Maďarsko*: Zaveden má býti numerus clausus pro právníky, jímž bude omezen zejména počet advokátů. — Zavedena má býti účelová daň z margarínu, jejíž výnos bude užit k dotaci fondu pro zlevnění mléka. — *Německo*: Vydána byla řada finančních zákonů, z nichž nejdůležitější jest úvěrový zákon, který se týká peněžních ústavů. K zřízení takového ústavu nebo jeho pobočky se vyžaduje svolení dozorčího úřadu, který je může odepřít, jestliže má pochybnosti o kvalitách žadatele o prospěšnosti tohoto ústavu atd.; toto povolení může býti také odvoláno. Dále dlužno ohlásiti veškeré změny v osobě majitele ústavu, v rozsahu provozu atd. Poskytování úvěrů ve velkém jest rovněž pod kontrolou. Označení »banka« nebo »spořitelna« jest chráněno. Stanoven jest poměr mezi vlastními a ci-